

Alesta

KASTAMONU GÖL ANADOLU LİSESİ EDEBİYAT DERGİSİ HAZİRAN 2020

Sezai
Karakoç

**İNSANDAN İNSANA
ŞÜKÜR Kİ FARK VAR!**

RÜZGAR

Uçurtmamı rüzgâr yırttı dostlarım!
Gelin duvağından kopan bir rüzgâr.
Bu rüzgâr yüzünden bulutlar yarım;
Bu rüzgâr yüzünden bana olanlar...

O ceviz dalları, o asma, o dut,
Gül gül, mektup mektup büyüyen umut...
Yangından yangına arta kalmış tut.
Muhabbet sürermiş bir rüzgâr kadar.

1951

ABDULLAH YAĞIZ

Edebiyat

Edebiyat; olay, düşünce, duygu ve hayalleri dil aracılığı ile estetik bir şekilde ifade etme sanatıdır diye tarif edilir. Tarihine gelince kanaatimce ilk insan ve ilk peygamber Hz. Adem (AS)'a kadar gider. Çünkü insan duygu ve düşüncelerini dil yani konuşma aracılığı ile karşı tarafa iletir.

Edebiyat hayatımızın her yerindedir. Kul Rabb'ine yakarırken onu kullanır. Aşık maşukuna onunla methiyeler düzer. Şair kalbine gelen ilhamı onunla satırlara döker. Anne yavrusuna beşikteyken başlar “Uyusun da büyüsün ninni...” demeye. Baba evladıyla gururlanırken onunla kurur cümlelerini. Vatan savunmasında ordu onunla coşar ve şehadete koşar.

Fikirlerinizi anlatırken ve ispatlarken en büyük silahınız edebiyattır. İfadeleriniz ne kadar anlaşılır, estetik yani edebi ise o nispette gönüllere dokunur. Şüphesiz bunun en büyük örneğini bizi yaratan Allah'ın kelamında görüyoruz. Örneğin Kur'an indirilmeden önce o toplumda edebiyat yani güzel söz söyleme sanatı o derece ileri idi ki; bir edibin bir sözü ile iki kavim muharebe eder, bir sözü ile musalaha ederdi. Hatta “Muallakat-ı Seb'a” namıyla yedi edibin yedi kasidesini altınla yazarak, Kabe'nin duvarına asmışlar en fazla onunla övünüyorlardı. Bir kavmin güzel söz söyleyen belîğ bir edibi o kavmin milli bir kahramanı gibi idi. İşte böyle bir zamanda edebiyat yani güzel söz söyleme sanatının en revaçta olduğu bir zamanda Kur'an nazil oldu ve en kısa bir suresinin benzerini getirmeye insanları davet etti. “Eğer kulumuza indirdiğimiz (Kur'ân)dan şüphe içindeyseniz, haydi onun benzerinden bir sûre getirin; eğer (iddiânızda) doğru kimseler iseniz, Allah'tan başka şahidlerinizi (yardımcılarınızı) da çağırın!” (Bakara 124) Bu meydan okumaya o zaman hiçbir cevap verilemeyip savaş yolu tercih edildi. Hatta Lebid'in kızı inkârcı olduğu halde Kabe'nin duvarına asılmış olan yedi kasideyi indirerek “Ayetlere karşı bunların kıymeti kalmadı.” demek zorunda kaldı. Kur'an'ın meydan okuması asırlardır devam etmekte ve insanları benzerini getirmekte aciz bırakmaktadır. Bu da Kur'an'ın Allah kelamı olduğunun en büyük delillerinden biridir.

Görüldüğü üzere edebiyat hem maddi hem de manevi hayatımızın her yerindedir. Tarihte edebiyatı iyi kullanan liderler, kitleleri arkasına almışlardır. Fikirleriniz ne kadar iyi olsa da onu iyi ifade edemezseniz insanlara ulaşamazsınız. Şairimiz Yunus Emre ne güzel söylemiş;

Söz ola kese savaşı söz ola bitire başı

Söz ola ağılı aşı bal ile yağ ede bir söz

Okuduğunuz bir edebi eser sizi alır götürür tarihin sayfalarına ya da hayal alemine, düşler diyarına, bazen bir savaşın ortasında bulursunuz kendinizi, bazen ıssız bir adada bazen de şehrin ortasında, metropolde... Kısacası zaman ve mekanlarda yolculuk yaparsınız.

Liderseniz kitlelere kendinizi ifade etmek için,

Hâkimseniz adalet tesisinde insanları anlamak için,

Zanlıysanız kendinizi savunmak için,

Öğretmenseniz öğretmek için,

Öğrenci iseniz öğrenmek için...

Neye ihtiyacınız var?

Sözün özü: Edebiyat! Edebiyat! Edebiyat!

DENEME

KÜNYE

GÖL ANADOLU LİSESİ EDEBİYAT DERGİSİ HAZİRAN 2020

GÖL ANADOLU LİSESİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ: ABDULLAH YAĞIZ

GENEL YAYIN YÖNETMENİ: MUHAMMED FURKAN ARIK

YAYIN KURULU: İBRAHİM ÇELİK-DİLBER MATUR

DANIŞMANLAR: YALÇIN ULUPINAR-ŞENOL DANIŞMAN

TASARIM: YALÇIN ULUPINAR

İLETİŞİM: anadolu37@gmail.com HAYAL ETTİKÇE ÇIKAR

DİLBER MATUR

Gece

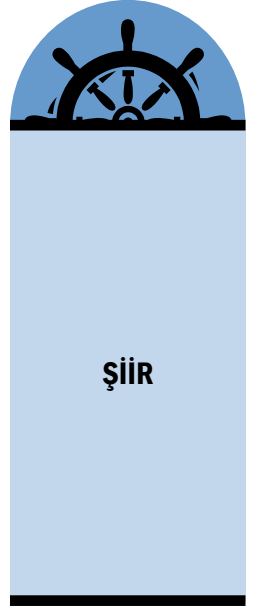
Yağmur bugün yerden göğe yağdı,
Güneş soğuttu ay ısıttı.
Dünya gökyüzüne ağladı,
Kendi haline bakmadan.

Ben baktım,
Bu gece de yağacak yağmur
Bu gece de ıslanacak toprak
Sokak lambasının ışığı vururken pencereme
Gözlerim hep uzaklara dalacak.

Bir kuş gördüm uzakta,
Kara kanatlarını kara göllerde bulamış
Kara sulara ...
Gözünde ateş yansımaları
Göğsü parıltılı, gümüşlü bir zırh
Pençeleri taştan.

Ve uçtu gitti,
Gecenin zifiri karanlığına.
Denizin üstünde iz bırakarak
Sanki ufukta bekleyeni varmışçasına.

Söylesene kara kuş,
Su vermezsek eğer kokmaz mı çiçekler ?
Bahar gelmezse eğer uçmaz mı kelebekler
Ya da sokak lambaları yanınca ölür mü gündüzler?

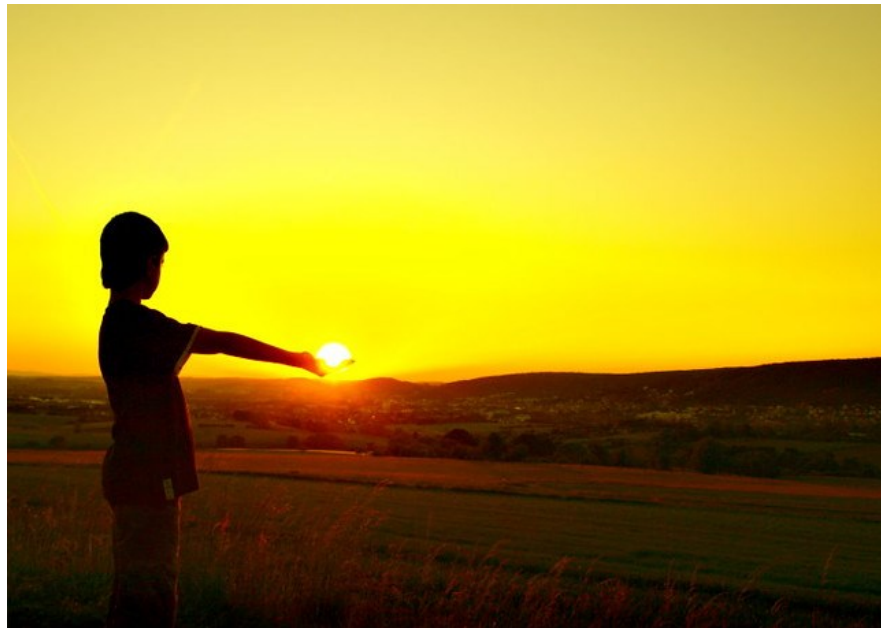
KEFSER NUR TEPELİ**Güneş'e Dokunmak**

Kelebeklerin naif görüntüleri gibi,
Kıskanılmalı ve biteviye hayal edilesi.
Bilakis Güneş'ten kopup gelmişçesine...
Sahi,
Dokunabilir misin Güneş'e.

Kelebekler sonlarının yakınlığını hisseder mi?
Bilselerdi bu sermest eden güzellikleri,
Acı verirdi belki,
Bu korkutan karanlık gibi.

Sonundaki ışığı hissettirse bile,
Dar ve sisli bir tünel gibi.
Geçmek olanaksızca yakın,
Sanki Güneş'e dokunmak gibi.

Belki ümitvar olduğumdan,
İnanmak istiyorum bu imkânsızlığa.
İnanmak istiyorum; kelebeklerin beni,
Güneş'e çıkaracağına.

MUSTAFA KAMİL SEYİTHANOĞLU

Zihnimizdeki Yel Değirmenleri

Bre insanlar, hiç mi saygınız yok kendinize? Neden her şeyin en kolayını elde etmek istiyorsun? Hayatta neden hep mümkün olanı isteyip yetiniyorsun? Oysa herkesin bir yel değirmeni olmalı dünyada. Hani şu bizim Don Kişot gibi. Ulaşılmaz sandığımız hiçbir şey ulaşılmaz değildir efendi. Gerçi ulaşılmaz sanmaya gerek yok. İnsanlar artık günümüzde ulaşılmaması mümkün olan pek çok şeyin farkında bile değil. Bilinçlilik kalmamış. Oysaki aç olmalı insan bilgiye, başarıya, insani değerlere. Mesela şahsım aç, bilgiye aç veya hut tecrübeye, başarıya aç. Ne de olsa bilgi güçtür. Hatta koçbaşısıdır. Açılmayacak kapıları açtırır. Ufuk açar. Öyle bir açar ki, bilginle dünyaya kafa tutarsın. Ulaşılmaz, sen yapamazsın denilen işlere kalkışırsın. Azmedip de yenersen yel değirmenlerini, arkandan çok kişiyi de sürüklersin. Hele ki yanında bir yol arkadaşı varsa kim tutar seni yel değirmenlerine karşı? Bir kişi düşünün ki Anadolu'ya bir çığır açarak

geliyor, savaşa kefeniyle çıkıyor ve yetmiş bin kişiyle iki yüz bin kişiyi alt ediyor. Başka birini düşünün. Yıkılmaz sanılan İstanbul surlarına, girilmez denilen Haliç'e gemileri karadan sokuyor. Dur dur bak bir başkası daha var. Yenilmez imparator sanılan, belki bilirsin Napolyon, imparatora Akka Kalesi önünde kendisinden kaç kat büyük ordusu olmasına rağmen kaleyi teslim etmeyip "yenilmez" sanılan imparatoru yenen birileri vardı. Sarıkamış'takiler neydi peki? Kurşun sıkmadan şehit olanlar da yel değirmenlerine saldırmayacak mıydı? Tabi ki saldıracaktı. Koskoca Rus imparatorluğuydu düşman. Nasıl yeneceklerdi ki? Yenerdi efendi yenerdi. Hepsinde öyle bir yürek vardı ki. Teçhizatları eksikti, biçare kalmışlardı ama sen onları bir de savaşımaya gör. Ama tabi ki Rus'un can dostu kış, yel değirmenlerini yenmelerine izin vermemişti. Tamam artık ne yel değirmenleri var ne de kale surları. Peki ya? Teknoloji var can dostum teknoloji. Onu

üretenler tüketenlerin tepesine biner. Tüketen toplumda ise düşünen insanlar varsa onlar için üretenler birer yel değirmenidir. Sana soruyorum can dostum; sen neden bir Don Kişot olamayasın, neden yel değirmenlerini alt edemeyesin? Kişi kendinden bilir işi. Dön bir bak ataların ne yapmış. Elhamdülillah insanın içine yeni umutlar yeşertiyor. Yenilmez, güçlü sandığımız Amerika, kaç yüz yıllık düşmanımız Rusya, adımız anılınca içi ürperen Avrupa, kan kokusunu özlediğimiz Çin ve bilim Birleşik Devletler hizmetçisi ülke senin bilgiyi kullanıp teknoloji üretmenden, yel değirmenlerine saldıran Don Kişot olmandan korkuyor. Sen yeter ki saldır yel değirmenlerine mutlak galip olan Hak'tır.

SOHBET

MUHAMMED FURKAN ARIK

Edebiyat Halka İnebilir mi?

Bu sorunun en büyük özelliği Tanzimat Dönemi'nden itibaren belki de edebiyat dünyamızda en çok tartışılan ve aydınlarımızı en çok bölen soru olmasıdır. Divan Edebiyatı'ndan beri aydınlara, diğer bir söyleyişle elit kesime, hitap eden edebiyat, Tanzimatçı aydınların halklaşma çabalarıyla beraber kimsenin ne olduğunu bilmediği bir tür haline gelmişti. Peki, kimdir bu aydınlar, münevverler yahut günümüz Türkçesiyle entelektüel kesim?

Cemil Meriç, Mağaradakiler eserinde entelektüel kavramının Türkiye'deki tanımını ve her cephenin kendine göre yorumlamasıyla iyice karmaşıklaşan aydın tartışmasının özetini dokuz sayfada yapmıştır. Bundan da anlayabileceğimiz gibi ülkemizde aydın kelimesini tanımlamak oldukça güçtür. Yine de aydın ifadesinin tarihsel süreç içerisinde nasıl şekillendiğine bakmak işimizi kolaylaştıracak gibi gözüküyor.

Bence ilk aydınlarımızın ortaya çıkması I. Tanzimat Dönemi ile başlar. Bu dönemde halkı eğitmeye ve yazdıklarıyla yönlendirmeye çalışan yazar ve şairlerimizin, amaçlarına ulaşmak doğrultusunda kullandıkları edebi dili halka indirme yani aslında basitleşme ve basitleştirme hareketi içerisinde olduğunu görüyoruz. Kendilerince halkı aydınlatmayı amaçlayan bu hareketin failleri de doğal olarak aydın ismiyle anılmaya başlanıyor. Sonraki dönemlerde genişleyen aydın tanımlaması amaçları halkı aydınlatmak olmasa bile bu birikime sahip olan entelektüelleri de içine alıyor.

1839'dan beri görülen bu halkı eğitime isteği aslında aydın kesim ve halk kesimi arasında olmayan bir uçuruma işaret etmiş ve zamanla bu uçurum gerçekmiş gibi tahayyül edilerek çözümler aranmaya başlanmıştır. İşin ilginç tarafında ise sosyal psikolojinin fizik kurallarını tanımaması vardır. Yani sonradan yaratılan bu uçurum ne yazık ki zamanla gerçek bir hale gelmiş ve gittikçe genişlemiştir. Aydınlarımız bir doktor edasıyla hasta olan halkı iyileştirmeye çalıştığını göstermiş, halk ise buna tepki olarak aydınlarımızda tamamen kopmuştur. Kısacası ben aydınlarımızın kendileri ile halk arasında sonradan görme bir tarzda Avrupavari bir uçurum yarattıklarını ve aslında bu iki kesim arasında temel açıdan bir fark bulunmadığını düşünüyorum. Ne de olsa aydınlar da halkın içinden çıkmış ve halkın değer, anlayış, yaşam tarzıyla yoğurulmuştur.

Ancak merak edilen soru şudur: Sonradan yaratılan bu uçurum aşılabılır mi? Edebiyat gerçekten halka inebilir mi? Bu soruya cevap vermek için herhangi bir kitap sitesine girmemiz yeterli olacaktır aslında. Çok satanlar kısmında görülen kitaplar maa-

DENEME

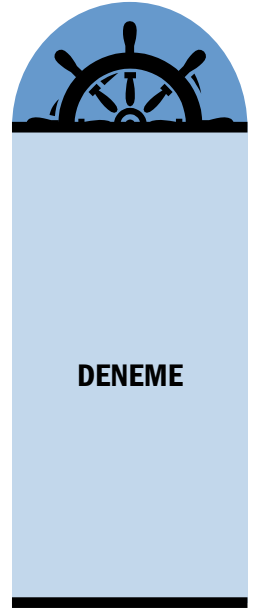
leşef edebiyatı halka yaklaştırma çabalarının sonucunu göstermektedir. Edebiyatın geçmişten gelen asil muhteviyatı ne yazık ki neredeyse sıfıra indirilmiş ve hem sanatsız hem de okuyucusuz garip bir tür halini almıştır.

Aslında buradan çıkarılacak ders son derece basittir. Edebiyat, halka inebilir. Fakat halka uzanmaya çalışan edebiyat aşağılara indikçe, yani okuyucu kitlesi değiştikçe, edebiyat olmaktan uzaklaşır ve sanat için mi sanat, toplum için mi sanat sorularının ikisine de cevap veremez hale gelir. Siz de takdir edersiniz ki bir Divan şiirindeki ahenk, incelik, ustaca imgeleme, kelime oyun ve sanatlarıyla bugünün halkçı, daha doğrusu halkın da anlayabileceği, bir şiirin içeriği arasında dağlar kadar fark vardır. Yani halka inmek problemlerimizin çözümü olmadığı gibi halka inildiği zaman üretilen eserler de hiçbir yerde deva olmamaktadır.

Anlaşılan şudur ki Tanzimat'ta halkı bilinçlendirmek, hürriyet, vatan, millet gibi kavramları aşlamak gibi gayet iyi niyetlerle başlayan bu hareket daha sonrasında kendini eğitimi ya da sosyal statüsü dolayısıyla halktan daha yukarıda gören sözde aydınların sığındığı bir hareket olmuştur. Bu sözde aydınlar halkı sanat ve edebiyattan anlamayan ve asla anlayamayacak olan ve özellikle muhafazakar yapılarından dolayı geri kalmaya mahkum, seçimlerde oy kullanma hakkına sahip olmaması gereken hatta yaptığı her türlü siyasi, dini ve ekonomik seçimin karşısında olunması zorunluluk olan bir kitle olarak görmüştür. Halkın buna tepki olarak entelektüel kesimi iyice dışlaması ve kendini kapatması doğal bir sonuç olarak karşımıza çıkmıştır. Zaten bu sonuçtan sonra halk kendisine uzanan her türlü tenkit ve eleştiri kelimesine duyarsız kalmış, yok saymıştır. Bir yanda aydın ama bırakın halkı aydınlatmayı kendini bile aydınlatamayan Avrupa bozması bir entelektüel grubu, diğer tarafta ise umursamaz, eğitilmek istemeyen, tepkisini susarak dile getiren kendini sınırlandırmış halk.

İşte bu ayırımı kaldığımız zaman edebiyatın tabanda yayılmasını beklemek oldukça zor. Çünkü halkı eğitme hareketi bir süre sonra tamamen siyasi bir role bürünerek edebiyatımızı da bozmuş ve sağ- sol edebiyat olarak ayırmıştır.

Peki, bu ayırım nasıl ortadan kalkabilir? Bu ancak entelektüellerimizin, görevlerini hatırlamasıyla mümkün olur. Bence halkı değil aydınlarımızı eğitmemiz gerekiyor şu aşamada. Çünkü kendi milletini, devletini, dinini ve halkını tanımayan bir aydın kesimi var karşımızda. Ancak bu kesimin kendinin farkına varmasıyla halkın eğitilmesi, kültür düzeyinin yükseltilmesi gibi meseleler konuşulabilir. Halk ile aydın grupları ancak bu şartlar sağlandığında bir düzlemde bir araya gelebilir.

HATİCE YANIK

Ceviz Ağacı

Bir eylül sabahı,
Işıklar açılır da daha güneş batmadan,
Yalnızlık şarkıları sararken her yanı,
En büyük yalnız Quasimado değil,
Bir karayelin belinde yaşlı ceviz ağacı.

Vardı bir çobanı gölgesinde bekleyen,
Yapraklarını güneşe feda edebileceği,
Onun da vardı dallarını ipleyen,
Şimdi susamazsın, yaz bitti ceviz ağacı.

ŞİİR

*Küçük Baykuş

Sessizce uzaklaş,
Ağaç kovuğunda tütsün duman,
Bir ayrılığın tadına bak,
Bin yıllık kül alev alev yanmadan.

Uç güneşin sarısına küçük kuş,
Görsen kutup yıldızını ne olur,
Gök samanyolunda kaybolmuş,
Zavallı yavru baykuş.

Gece kon damlı ev başına,
Soğuk mermerlerin ocağına düşsün ateş,
Sen değil misin, her pencerede,
Hastanın ölmesini bekleyen kara güneş?

*8.Düş Şenliği Şiir Yarışması Türkiye İkincisi

MERVE ZAYIF**Bir Damla Suyla Bir Yangını Söndürmek**

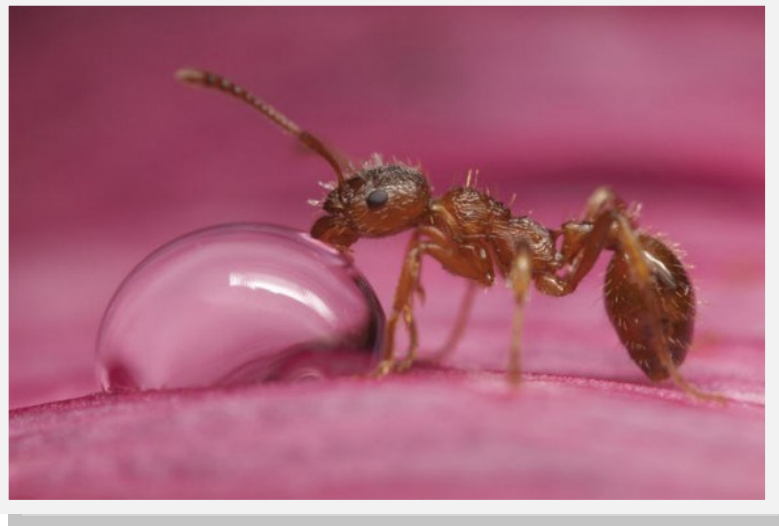
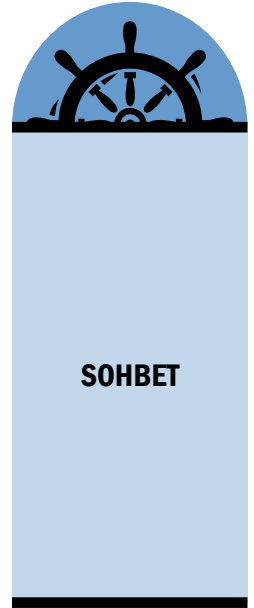
Hepimizin içinde bir yangın var azizim. Bir kıvılcımla başlayan bu yangınlar kimi zaman büyüüp bir alev topuna dönüşebildiği gibi bir damla suyla da sönebiliyor mu? Haydi gel biraz bunu konuşalım!

Herkes farklı bir yangınla günden güne eriyip gidiyor. Kiminde gelecek telaşesi, kiminde Allah aşkı, kiminde de para hırısı... Peki nasıl sönyüyor bu yangınlar be dostum? Cevap veriyorum iyi dinle beni! İnsan yedisinde neyse yetmişinde de o değildir. Sürekli bir değişim içerisinde değil miyiz? Her şey bizimle şekilleniyor. Ve bizimle beraber sonsuz bir değişim döngüsüne giriyor. Uçsuz bucaksız bir hırsla sürekli yeni şeyler elde etme fikri içimizdeki yangınları bir kıvılcım kalana kadar söndürüp başka bir yangına dönüştürmüyor mu? Ama içimizde hep o bir kıvılcım kalıyor . Bu da geçmişe sürekli bir özlem ile bakmamızı sağlıyor. Örneğin hepimizin içinde eski bayramların özlemi vardır değil mi? O sıcak ortamı, bitmek bilmeyen akraba ziyaretlerini hatta eski bayramlardan kalan o bozulmuş şeker tadını bile özleriz herhalde!

Tamam bu son detay biraz mide bulandırıcı olmuş olabilir. Sakın kızma bana! Haydi gel devam edelim .

Zaman nasıl su misali akıp gidiyorsa içimizdeki yangınlarda bu suyla yavaş yavaş yok oluyor. Yalnız bu sular hiçbir zaman yangınları tamamıyla söndürmeye yetmiyor. Yetmemeli zaten azizim! İnsan geçmişinden, anılarından, yaşadıklarından, başına gelen her şeyden bir şey barındırmalı içinde. Değil mi? Sana soru sorduğuma bakma ! Bu böyle olmalı be dostum. Yoksa değişen hayat koşulları karşısında bir kül yığını olmaktan başka hiçbir halta yaramayız. Yok olmaya yüz tutarız. Sen sen ol içindeki yangınların tamamen sönmesine asla izin verme e mi?

İçindeki o bir kıvılcımı hep canlı tut ki o kıvılcımlar birleşip senin geçmişini oluştursun. Unutma geçmişini olmayan birinin geleceği hiç olmaz! Şimdi sen, bu kadar laftan sonra “Hani insan yedisinde neyse yetmişinde o değildi?” diye sorarsın bana. Şunu bil ki ; insan yetmişine de yedisindeki kıvılcımla gelir!

ELA NUR TABAKLI

Necip Fazıl'da Ölüm Anlayışı

Yalancı dünyaya konup göçenler
Ne söylerler ne bir haber verirler
Üzerinde türlü otlar bitenler
Ne söylerler ne bir haber verirler

Kiminin başında biter ağaçlar
Kiminin başında sararır otlar
Kimi masum kimi güzel yiğitler
Ne söylerler ne bir haber verirler

Kim olduğunuz nerede ne yaşadığınız veya ne kadar şan şöhret sahibi olduğunuz fark etmez. Mevt günü ansızın gelip sizin de kapınızı çalacaktır. Hayatınızın ne zaman son bulacağını hiçbirimiz bilemeyiz. Son diyoruz ama sonun ne olduğunu bilmiyoruz. Gözlerinizi kapattığınızda yok oluşun hayalini kurabiliyor musunuz mesela? Her yeni yirmi dört saatin bir salisesi dahi çaresizliğin kanıtıdır. Her an o toprak yeni yaşamımızın anahtarı olabilir daha bugün ayaklarımız toprağın üzerindeyken yarın için hayale kapılmak bir aldaniştan başka bir şey değildir. Belki de bu yüzden icat etmiştir insanoğlu kum saatini. Hayal edin dostlar şimdi sadece hayal edin o karanlık pencere yavaş yavaş kapanırken ruhunuz, naçiz bedeniniz bir iğne battığında dahi kıvranan zamanları düşünün...

Ben diyorum ki ölümün değeri sıfırdır. Bu yüzden çabuk unutulur ölüm de ölen de. Çünkü ölmek yaşamın anlamını öğrenmek için hayatı tüketmektir. Bu yüzden ziyaretçisi az olur mevtaların. Örneğin çiçekler koyarız kabirlerin üzerine, zorla bir şey-

ler yaşatmak isteriz . Aslında cesetler yok olurken bile aslolan ruhundan bir parça hediye etmektir ölüm. Peki ya ölmek sadece beden mi yok olmasıdır, yaşarken de ölmez mi insan? Mesela şöyle der bir yazarımız **“Herkes öldürür sevdiğini ama herkes öldürdü diye ölmez.”** Bu ölüm yeni bir başlangıç mıdır yoksa hislerimizle yok edebileceğimiz aciz bir sonun son dizesi midir ? Bu konuda şairler de görüş ayrılıklarına düşüp ölümün dudaktan döküldüğü kadar basit olmadığını cümlelerle süsleyerek bizlere de bu ayrılığı bildirmişlerdir.

Üstad Necip Fazıl Kısakürek de eserlerinde ölüm temasına sıkça değinmiş olup ölüme baktığı o eşsiz pencereden bahsetmiştir. Ölüm onun için bir son değil tıpkı yaşamı gibi öncesi ve sonrası olmuştur onun için. **“Tam otuz yıl saatim işlemiş ben durmuşum/ Gökyüzünden habersiz uçurtma uçurmuşum”** sözü de yaşadığı ruh ve fikir çilesinden haber vermiştir. Hangi merhalelerden geçtiğini gençlik yıllarında hocası ile tanıştıktan sonra yarasının daha da açıldığını ve bu acının yepyeni bir kuruluşun temelleri olduğunu yıllar önce eserlerinde bizlere anlatmıştır.

Merhum Kısakürek'in kendi ifadesiyle ancak efendisiyle tanıştıktan sonra büyük sanatkar cümlesi hem niteliğinin hem de eserlerinin sayısı bakımından ne kadar büyük bir yer kapladığını anlaşıyor. Gençlik dönemlerinde ölümden ürperti ve korku ile bahsederken daha sonraki senelerde **“Ölüm güzel şey, budur perde ardından haber/Hiç güzel olmasaydı ölür müydü peygamber”**

ber?” okuyucularını düşünmeye teşvik etmiş ve bundan sonraki hayatının nasıl işlediğini beyan etmiştir.

Yazar eserlerine ölümü usulca yerleştirmiştir, tıpkı bir mevtin toprağa yerleştirilmesi gibi. Örneğin “Reis Bey” eserinde yalnız ve aciz yaşlı bir kadının mülküne göz diken canından bir parça olan oğlunun annesini kendi elleriyle toprağa teslim etmesini konu edinmiştir. Ardı sıra mahkeme genci haksız yere idama mahkum etmiş , bir can daha dünyadan göçüp gitmiştir. Üstad Necip Fazıl merhameti kanımızda hissettirmiştir.

Necip Fazıl’ın “Geçirdiğim büyük ruh çilesinin sahne destanı” dediği bir başka eseri olan “Bir Adam Yaratmak” tiyatrosunda da “kazara ölüm” temasını işlemiştir. Kadere inancı çok büyük olan bir karakter, elinde kurşunla dolu bir silah ve masum bir genç kız. Ardı sıra kaza kurşunu ve ölüm. Ansızın, tek kurşunla ve yanlışlıkla.

“Ölüm. Dillerde bu hayattan göçüp gitmek, kalplerde huzura ermek. Bazen korku endişe. Bazen kader, bazen de ecel. Sessiz bir acı. Ölüme bir saniye kadar yakinken hiç ölmeyecekmiş gibi yaşamanın alemi ne ?”

Bir gün İcadiye’de veya Sultantepe’de,
Bir beste kanatlanır, birden olduğun yerde
Bir kainat açılır, geniş, sonsuz, büyülü,
Bu günün rüzgarında yıkanan mazi gülü
Dağılır yaprak yaprak hayalindeki suya
Bir başka gözle bakarsın ömür denen uykuya.

Belki en hulyalıyı duyduğun masalların
O şafak saltanatı korularda dalların
Her ufku tek başına bekleyen eski camlar
Bir sır gibi ömründen sızdırılmış akşamlar,
Ardıçla kestanenin her yıllık macerası
Harap mezarlıklarda ölülerin duası
Gelir ve tekrar doğar ölmüş sandığın aşka
Anlarsın ölüm yoktur geçen zamandan başka.

MAKALE

MELİSA SÖZCÜ

Bisiklet

Kırmızı, kırmızı, kırmızı... Uzunca baktım. Aklımın içi kırmızıya boyanmıştı. Kırmızıyı hızla taradım. Anılarım hızla geriye akarken o günde dondu. Elim otomatik olarak çeneme gitti. Acıyı hissettim. Korkumla endişem karıştırılmış iki maddeydi. İki sıvı madde... Kan ile su gibi... Kanın metalik tadı ağzımı ekşitti. O gün ise zihnimi... Bulandırdı. Bu iki karışım beni birkaç saniye susturdu. Kaldırımı izledim. O an dudaklarımdan çıkan sesi işittim. Anne diye bağırmanın... Onun beni duymayı... Sahi, anlatsam sözlerimi duyuramam insanlara. İnsanlar dinlemek istemez beni. Sahi, neden istemezsiniz ki? Oysa bir duysanız severdiniz beni. Önce kendimi sevmeli... Ne yapmalı öyleyse? Öyleyse yerden kalkmalı... Kanlı çenem ile kalktığımda nasıl o dermanı kendimde bulmuştum. Derman demişken, derdini söylemeyen derman bulamaz derler. Derdimi söyledim. Peki, neden bulamadılar dermanımı? Bulmak... Kendimi bulmalıyım. Nerede mi? Okuduğum satırlarda mı? Yoksa yazdıklarımında mı? En önce kendime bir rota belirlemeli... Tabi üşenmezsem. Üşenmek demişken pekte üşengecimdir aslında. Yoksa değil miyim? Bu da kendime çizdiğim karakterin bir özelliği mi? İlk başta düşündüğüm şeyi unuttum. Hah, tamam hatırladım. Kırmızı demiştim değil mi? Kanın çenemden boynuma akışının rahatsızlığı ile huysuzlandım. Islaklıktan nefret ederdim. Kandan da öyle... Midemin bulandığını hissettim. Kokusu ve tadı başımı pencereden vuran güneş gibi çevirmişti. Anne diye yeniden bağırardım. Bu sefer duymuştu beni. Yanıma kadar geçen süre o kadar uzundu ki yanıma gelene kadar yaşlandığımı hissettim. Birkaç adımda yanımdaydı. Adımlarım pek de küçüktür. Gerçi bu önemli değil. Zihnimin içi dar olmasın yeterdi. Zihnimin içini bir araya toplamalıydım. Bir ara ne zamandı? Bir araydı işte. Hallederiz dedim. Şimdiye kadar halledilmedik şey yok. Sonrada kendime kızdım. Halledilmedik çok şey vardı. Ne kadar çok diye sorma. Gökteki yıldızlar kadar derim. Gökteki yıldızlar kaç tanedir dersin. Fazla gelir sorular bana. Her şeyin fazlası zarardır dertler değil mi ama? Azı karar çoğu zarar dişle-

ÖYKÜ

rime yoğun bir acı yayıldı düşmemin etkisiyle biran bütün dişlerimin ağzıma düştüğünü hissettim bir ağlama tutturdum. Titreklik çenemden başlayıp dizlerime doğru aktı adeta. Tıpkı çenemden akan kan gibi... Annem beni yerden kaldırdı. Ama düşen bedenim değildi ruhumdu. Beraber evin yolunu tutarken ben öndeydim o ise arkamda. Tam o sırada beni düşüncelerimden çıkartan bisikletin küçük kornasından gelen sesler ile kendime geldim. Gözlerimin önümde oturan kızın kırmızı üstünde takılıp kaldığını fark ettim. Kırmızının neden kafamın içini bu kadar karıştırdığını anlamıştım. İyice inceledim sonra seslerin geldiği yöne döndüm. Oturduğum yerden cam gözüküyordu. Bahçede dolaşp çın çın diye bisikletlerini öttüren iki çocuk gördüm. Tam o sırada yere bisikletli çocuklardan birisi yere düştü. O çocukla aynı anda zihnimin içindeki kırmızı bisikletli kız da yerdeydi. O çocuk sanırım bendim. Hem de kıpkırmızı bir şekilde...

ÖYKÜ

İLKNUR KURUHALİL

Nefes Alan Köyüm

Benim doğduğum köyde kimse hastanede doğmazdı. Yeri gelir tarlaların eline düşer, kamyonun gürültüsüne karışırdı annenin çığlıkları, hastane uzaktı, yol sapaydı Daday'ın Köşeler Köyü'nde. Ben de bir kamyon kasasında doğdum. Çocuklar maraz yüzlü, gözlerinde sözle, bahtı kundağına sarılı doğardı. Derdi ki ninem "Uşağın göbek bağı okula atılusa gafası, sanduğa atılusa gocası, ocağa atılusa yemeği olur." Şarkılarda bile geçmeyen tılsımlı isimleri olurdu çocukların: Kur'anda geçen, dilden sürçen, istenmeyen, uydurulan, kaderli, kadersiz isimleri...

Benim doğduğum köyü eşkiyalar basmazdı. Köy deyince illa eşkiyası mı olmalıydı? Köyde basınca hayvanı bit, kene; bahçeyi ayırık otu; tarlayı da hınzır basardı elbet. Kışın en çok dedemin takkesi kadar beyaz başları olurdu dağların. Çiçekleri acı, bıçak kadar keskin kokardı. Bazen o sert kayaların arasında bana mısın demeyen semiz yeşil kaşları olurdu. Yarıdan susuz koymamıştı hiçbir köyü bildiğim. Her köyün köpüklü, balıklı kışın küsüp, yazın barışan bir deresi olurdu. Toprak kabarır, kudurur, kılıfını atıp doyururdu köylüyü. Çimler iki elin arasında öttürecek kadar büyük olduğunda, Ayşe kadınlar boy boy dizilip, kabaklar çiçeğini başına bağladığında başlardı bahar.

Hasat zamanı geldiğinde ise altın sarısı dolgun ekinler, dikenli, zayıf gövdeli kirenle, kuş burnuyla yarıştırdı, şen şakrak biçilip, çocukların da üstünde zıplamasıyla deste deste sıkıştırılırdı römorka. Patozlara atılıp çuval çuval buğdaylar bir tarafta bağlanır. Diğer tarafta harman samanla taşardı. Hasılı harman biterken bahçeler dolu-

verirdi. Toprak en güzel gerdanlığını takardı bahçeler dolunca. İnsan hangisini yiyeceğine şaşırırdı oracıkta. Mürdüm erikleri capcanlı renkleriyle göz kamaştırırdı, armutlar beni al dercesine çatırdatırdı dalları. Yeşil şemsiyeli çileklerin gelinlik kız gibi kızarırdı yüzleri. En çok son baharda 'güz mevsimi ölüm mevsimi' dediklerinden kahırlı kahırlı eserdi rüzgar. Ölmüşler rahmet istediğinden olacak ki yağmur coşkuyla atılırdı toprağa. Toprak, ölmüşlerin canını çekermişçesine kiremit renkliydi.

Bizim köyde tarlamızın kenar danteli, ceviz ağaçları vardı kadrini bilemediğimiz. Gölgesine sığınıp soluduğumuz, salıncağında sallandığımız, yüzlerimize reyhan kokusunun çarptığı ulu ceviz ağaçları vardı. Gövdesine sarılıp en uca çıkmaya yarıştırdı erkekler. Çetin ağaçtı ceviz ağacı. Öyle her erkek düşüremezdi püslerini. Biz kızlar sırık alırdık elimize. Çenemiz kadar, bileğimiz de kuvvetliydi. Topladığımız cevizin kılıfını atmasını beklendik. İki üç gün sonra ceviz çatlar, kararır. Emeğimizin kınası olurdu elimizde. Bir tutardı ki hele ninelerin nasırlarında boğum boğum gezinirdi.

İnekler, bereket fişkırın bu toprağın vazgeçilmez sahipleriydi. Montofonu, holştaynı, simentali birbirinden değişik çeşidi olurdu. Holştayna biraz zor rastlanırdı buralarda. Nazlı, bakımı zor bir hayvandı. Hayvanların en zor zamanı gebe olduklarındaydı. Hayvanın karnındaki iyi korumalı, yemesine dikkat edilmeliydi. Hele bir de gece buzağılayacağı tutarsa eyvah! O küçük burunlu, tatlı buzağı üşür ya da kalkayım derken düşünce dayanamaz ölüdü. İyisi mi gece kalkıp kontrol edilmeliydi. Ha bunların arasında süsen olur muydu? Olurdu tabi. Bazı gâvur dediğimiz, kapıdan beslenilme-

yen iki üç koca boynuzlu düvenin dananın gözlerini kocaman açıp üstümüze yürüdüğü çok olmuştur. Hayvana gidenler serin Asar'ın suyuna dayanamaz içine girer, balığını tutar, gemisini yüzdürür öyle dönerdi köye.

Ağacında her türlü bulunurdu. Gürgen, meşe, çam... Çam ağacının kozalağı daha olgun değilken köy yoğurdunun içine atılırdı. Kışın kömür nedir bilinmez, yerine kozalak yakılırdı. Ormana girmeden uzunca bir oluk karşılardı bizi. Buz gibi temiz suyu olurdu. Piknik yapmak için güzel bir yer seçilir. Sofra hazır oluncaya kadar kozalaklar toplanır, çuvallar oradan oraya taşınırdı.

Yıldızların türküsü olurdu çatılarımızda. Dertli, dertsiz demez konardı herkesin yüreğine. Anneler fedakârlıkla, şimşir kaşıklarla süslerdi tarhana çorbasını. Babaların bir gecede kışın beyazına bürünürdü saçları. Yazın gündüzünde kimse bulunmazdı evde. Çocuklar ya tarlaya, hayvana ya da dedelerinin peşinde Kur'an'a giderdi.

Emeğin ne ise ona göre ekmeğin olurdu. İşini bitirmeyince kimse sofraya oturmaz, "ata" başlamayınca yemeğe başlanmazdı. Sofra ki Halil İbrahim Sofrası, türlü türlü katıklar, buharına sevdalandığımız ana yemekleri olurdu. Hele bir de misafir geldi mi işte o zaman banardık yufkayı köy tavuğunun yağlı suyuna. Sohbet geceye değin sürerdi. Neler konuşulmazdı ki o kısa bacaklı tahtanın etrafında. İmamın sesinden Küflü Kız'ın tavuğunun yumurtasına kadar. Çaylar, ıhlamurlar bardakta durmaz olurdu. Zamansız gelirdi misafirler bizde. Öyle bir iki kişi de değil. Hatta ölmüşlerini de getirirlerdi beraberlerinde.

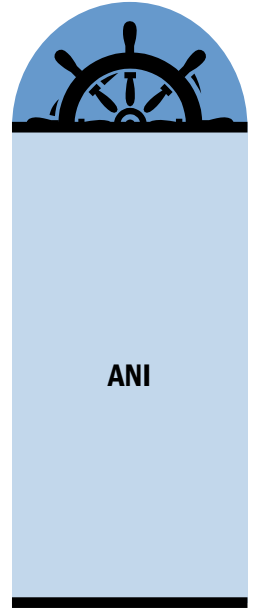
Yemekten sonra hep beraber secadeler serilirdi evin hanımının çeyizlerinin konulduğu, kapısı nerdey-

se hiç gıcırdamayan, anıların duvarına yaslandığı misafir odasına. Çocukların mızımlandığı, yarına yapılacakların hatırlandığı bir saatte teker teker çocukların da başını okşayarak vedalaşılırdı ev sahipleriyle. Ve tabi misafirlerin ölmüşleri de peşlerinden...

Bazen de yatıya kalırdı misafirler. Ben en çok onları severdim. Bizim bile kırk yılda bir gördüğümüz bir hazine çıkarılırdı sandıktan. O elyaflı, yünlü, pamuk pamuk yıldız işlemeli atlas yorganlar, yastıklar mı dersiniz, yoksa naftalin kokulu, ay gibi çarşaf mı? Renkleri, şekilleri birbiriyle ne kadar uyumsuz olsa da çarşaf, yastıklar, yorganlar öyle bir uyku dansı yapardı ki misafirler için. Misafirlerin kalpleri bile çalışmak istemez, uyumaya can atardı. Misafirlerin odası hazırlanıp buyur edildikten sonra çit çıkmazdı evde. Sabahleyin de misafirden önce kalkılır, onlar kullanmadan ayak yolu kullanılmazdı. Konuklar da gün içinde yapılan işlerde el ayak olur, acı tatlı günler geçirirdik beraber. Ve misafirler tadına vardıklarında köyün, evlerine "su gibi gidip, su gibi gelmeye" uğurlanırlardı.

Nineler kara yaşmaklı, basma entarili, turunculu yeşilli kuşaklarıyla torun bakar. Dedelerin her köşesi ayrı dertli sekiz köşe kasketleri olurdu. Oyalı yazmalı gelinler, kızlar türküleriyle bir o yana bir bu yana sallardı nazar boncuklu beşikleri. Dantellerine, oylarına, kilimlerine dokunurdu sevdaları. Bir günde alabora olurdu aşkları. Yanakları benekli kırmızı, kara kuru yapağı saçlı çocuklar burnunu çeke çeke binerdi özene bezene yonttukları kızaklara. İşte o zaman kibritsiz de ısınırdı elleri, bebedsiz de büyürdü gözleri. Köyde çocuk büyütülmez büyürdü. Anası babası şehre göre çarıklydı, cahildi. kabaydı, pisti, yol gösteren değil alandı, kaşığın dibinden tutandı ama hayatın ta kendisiydi.

Uzuncası benim doğduğum yerdeki köylü, namaz çıkışı cami duvarına yaslanan, gökyüzüne sadece yağmur yağacak mı diye bakan, geçim sıkıntısına rağmen zamanın çınarına omuz atan, ayakkabısının topuğuna basan ve bu yazıyı yazandı.

MELİKE AYŞE KARAÇAYLI

İyi İnsanlar İyi Atlar

Kalktı. Doğruldu. Beli bükülmüştü. Sırtına saplanan ağrı yüzünün buruşmasına sebep oldu. Tik tak tik tak... Duvardaki ahşap saate takıldı gözü. Hızla fırladı yataktan. Baş dönmesine sebep olan iki büyülü kelime. İyi insanlar. Odadaki loş ışığın kaynağı. Siyah desenli, tarçın kokulu bir mum. Ceketini ve cüzdanını aldı. Mumu üfleyerek odayı karanlığa boğdu. Lila rengi örtünün kapladığı bir sehpa. Üzerindeki anahtarı aldı. Çat. Demir kapının sesi. Merdivenler üçer beşer indi. Sokağa çıktı. Taze nefes ve zihin huzuru. Mutluydu. Zihnini meşgul eden tek bir düşünce. Kitap. Arkadaşının önerisi. Almak arzusuyla yanıp tutuştuğu öykü kitabı. İyi insanlar bulma uğruna verdiği mücadelenin yegane sonuçlarından en rahatsız edici olanı. Okuyana kadar rahat yok. Köşe başındaki kitapçıya doğru ilerlerken adımlarını hızlandırdı. İyi insanlar bulmak ümidiyle çıktığı bu yol. Soğuk hava kulaklarına nüfuz ediyordu. Uyuşturdu. Uyuşan zihni ya da kulakları. Belirsiz... Net olan tek şey vardı. Bu gece kitabı okuyacak olması. Mutluydu. Bu düşünce suratında çarpık bir tebessüm belirmesine sebep oldu. Daha kitabı almadan kendini kapırmıştı. Bu pek bilindik bir kitap değildi. İnce kapağıyla tozlu raflarda alınmayı bekleyen bir kitap. Belki de klişe. Bir nebze de olsa iyi insanların yerini söyleyecek bir bulgu. Merak duygusu her yerini sarmıştı. Bu kadar yoğun yaşadığı duyguların bir sebebi olmalıydı. Düşündü. Arkadaşı kitabın hayatını değiştirdiğini düşünmüştü ve ona anlatmıştı. İlk duyduğunda aklından geçen tek sözcük vardı. Mübalağa. Fakat ayrıntıları öğrendikçe okuma dürtüsüne karşı koyamamıştı. Yüksek bir korna sesi. Ardından sokaklarda yankılanan gıcırtılı fren sesi. Onu düşüncelerinden ayıran iki etken işte bu seslerdi. Kendisine doğru bağırarak bir adam. Yağlı derisinin altında kızarıklık yüzü. Etrafa tükürük saçan öfke bombası. Bu adam kesinlikle iyi insanlardan değil diye düşündü. Şoförden özür dileyerek karşıya geçti. Kitapçıya adımını attı. Zil sesi. Kapının üstündeki çan. Müşteri belirtisi. Bilgisayara bakan gözlüklü kadın. Pek umursamayan gözlerle süzüldüğünü fark etti. Kısa bir bakışma. İyi insanlar hala var mıydı? Şüpheli. Ardından kitaplara yöneliş. Raflara tek tek göz atıyordu. Kaygan fayanslar. Cızırtılı lamba ve garip denecek kadar alakasız dekor. Yeni basılmış kitap kokusu. Gözüne çarpmayan kitabın sebebiyet verdiği kalp çarpıntısı. Son rafa geldiğinde telaşa kapıldı. Yok muydu? Bu saatte başka bir yere gitse çok uzun sürerdi. En yakın yerde bulamamak düşüncesi. Derinlerden gelen bir korku. Boncuk boncuk terlerin biriktiği alnını kolunun tersiyle sildi. Hızlı adımlarla tekrar dolaştı. Yoktu. Bir sürü kitabın yer aldığı raflarda aradığı kitap yoktu. Ne berbat bir his! Tarifi imkansız. Sakin olmalıydı. Kasaya yaklaşarak kitabın depoda olma ihtimalini sordu. Kadın bakmaya gittiğinde ayakta dikiliyordu. Yerinde duramayacak kadar heyecanlıydı. Hiçbir yere kımıldayamayacak kadar da tedirgin. Vücudundan çekilen bütün kan ayaklarına hücum etmişti. Ayakları beton gibi sertleşerek yere çakılmıştı. “Beyefendi duyuyor musunuz? !”. Kadının sesiyle irkildi. Elinde almak istediği kitabı tutuyordu. İşte buydu. O an garip hisler beynini istila etmeye çalışıyordu. En azından kitapçıdan çıkana kadar hislere karşı koyacak gücü kendinde buldu. Parayı ödeyerek kendini sokağa attı. Eve gitme fikri şimdi ona çok uzak geliyordu. Kitapçıdan çıkar çıkmaz kitabın arkasını okudu. Yürümeye başladığında aklında dolanan bir cümle onu sarsıyordu. Beynini ele geçirerek kanına karışan bir cümle. “İntihar etmeyeceksek içelim bari!” bu cümle arka planda tekrarlanırken çorbacının oradan döndü ve parka yöneldi. Çorbacı Nuri Bey. Küçümser bakışlarla her gün aynı yerden sokağı izleyen gözler. Kibirli, para hırslının ele geçirdiği bir adam. İyi bir insan olmadığını bilmeyen yok. Ya kendisi? Onun hakkında ne düşünüyorlardı acaba. Bir işe yaramayan hantal bir hiçlik yığını. Nereye? Gidiyordu. İstemsiz. Parka geldi. Bank. Soğuk havanın yüzeyine nakış nakış işlendiği ahşap bank. Kahve rengi. Oturdu. Her yanı uyuşmuştu. Kitaba daldı.

Aradan biraz geçmiş olacak. Yüzüne doğrulan fenerin ışığı ile gözlerini kırptırdı. Polis.

- "Bu saatte ne yapıyorsun burada?"

Cevabını kendisinin de bilmediği sorular. Sözcükler anlamını yitirmişti. Yabancı biri gibi donuk gözlerle bakıyordu etrafa. Zihninden geçen düşünceler onu korkutuyor, hayrete düşüyordu. İlginç. Sanki duyuları yoktu ya da işlevini yitirmişlerdi. Saçma cümleler. Kitabın etkisi altında kaldığı kesindi. Bir öykü okumuştı ve o andan itibaren hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı. Bunun bilince miydi? İyi insanlar da atlarına binip gitmişti. Bulanık zihinler. Aklına hücum eden düşünceler. Anlamsız. Anlamlandırılmayan olasılıklar. Keskin bir kılıç gibi yüreğine inen nefret. Dünya kötülerle doluydu. Düşünce seli beyninin kıvrımlarından geçerken hiçbir şey yapamıyordu. Geriye bir tek kendisinin kaldığını düşündü. İyi insan olarak. Sadece onun olması çok acı vericiydi. Sanki dünyada bir fazlalık gibiydi. Amacı ve hiçbir işe katkısı olmayan bir fazlalık. Oksijen israfı, görüntü kirliliği. Bu düşüncelerin derin etkisini saniyeler içinde her zerresine kadar hissederken ayağa kalktı. Polis memurunun telsizinden cızırtılar geliyordu. Yavaşça eğilerek fısıldadı:

-İyi insanlar iyi atlara binip gitti.

"Şimdi bir ölüyüm ben, bir ceset, bir kuyunun dibinde." Adam bıkkın gözlerle onu süzüyordu. Telsize doğru eğilerek deli olabileceğini ve zararsız olduğunu söyleyerek uzaklaştı. Düşündü. İlk önce kendine baksa iyi edecek, bütün kötü insanlar gibi o da kalp kırmaya hiç çekinmiyor. İnsanların duyguları olduğunu unutanlar. Büyük bir fazlalık. Belki de polis memuru haklıydı diye düşündü. Deli . Zararsız . Bir o kadar da çılgın diye düşündü. Yürümeye başladı. Kitabı elinde sıkı sıkı tutuyordu. Bir çocuk. yırtık pantolonu ve siyah beresiyle hızlı atılan adımlar. Yanına sokularak bağırdı: Bir gün bir kitap okudum ve bütün hayatım değişti. Çocuk onun yüzüne bile bakmadan hızlı adımlarla yürümeye devam etti. Ardından avazı çıktığı kadar bağırdı. Bari sen iyi bir insan olsan ne olurdu sanki? Yine bir düşünce hücumu. Alışla gelmiş zihin meşguliyeti. Bar. Gereksiz insan kalabalığı. Ses ve gürültü. Korkunç baş ağrısı. Köşedeki büfeye dalarak iki şişe aldı. Siyah poşetle dışarı çıktığında kulakları kıpkırmızıydı. Kapüşonunu çekti. Kitabı daha sıkı kavradı. "İntihar etmeyeceksek içelim bari!". İki adımda bir şişeyi dikey, ardından bağırarak aynı cümleyi tekrarlıyordu. Issız sokaklarda dolanıyordu. Ahşap saat. Saat kaç? Burada olmak. Ne güzel his . Bulanık zihinlerin birliği. Yine delirdiği hissine kapıldı. Poşetten diğer şişeyi de çıkararak açtı. Kaldırımından karşı yola geçti. Son bir nara patlattı. "İntihar etmeyeceksek içelim bari!". Sokaktan gelip geçen çok az sayıdaki insanın garip bakışlarına aldırmıyordu. Zaten çoğu kötü insanlardı ve onları fark etmiyordu bile. Uyuşmuştu. Bazıları da onu görmezden geliyordu. Ayın aydınlattığı otobanda araç trafiği halen çok yoğundu. Sanki geçen arabalardaki insanlardan hiçbiri onu fark etmiyordu. Bir an şeffaf olduğu hissine kapıldı. Bakanlar ardında ne olduğunu net bir şekilde görüyorken, kendisi hiçliğin ağır baskısı altında eziliyordu. Şişeyi tepesine dikerken ağzının kenarlarından akan soğuk sıvı yakasına doğru ilerliyor, oradan tişörtünde garip dalgalı izler bırakıyordu. Biten şişeyi bir kenara fırlattı. Kitabı diğer eline aldı. Ani bir hareketle kaldırımından yola indi. İyi insanlar atlarına binip gitmişken benim daha fazla bu yerde kalabalık yapmama lüzum yok diye düşündü. Bir saniyelik duraksamasında bugün yaptıkları aklına geldi. Net olmasa da bulanık fiiller zinciri. Hayatımın en güzel günü bugünmüş, yaşayana kadar bilmiyordum diye düşündü. İlk defa bugün mutlu ve özgür hissetmişti. Ve dünyanın kendisine ihtiyacı olmadığı gerçeğini de bugün kavramıştı. Yüzünü yalayan rüzgarın onu alıp götürmesinden korktu. Gereksiz vehmetmişti. Bütün düşünceleri kovmak istercesine kafasını salladı. İyi insanlar atlarına binip gitmişken benim durmamın hiçbir anlamı yok diyerek kitaba sarıldı ve kendini yolun ortasına fırlattı. Zifiri karanlığa gömülen gecede sokakları bir korna sesi ve ardından gelen korkunç bir fren sesi aydınlatmıştı. Etrafında koşuşturan insanlar ve arabalardan gelen göz alıcı ışık. Etrafında giderek büyüyen kan gölünün o iğrenç yapışkanlık hissi. Yüzüne garip denebilecek kadar korkunç bir tebessüm yerleşmişti. Son nefesini verirken kendi kendine şu cümleyi fısıldamıştı:

"Hayatımı bir vehme kurban etmişim."

ÖYKÜ

İSMET KÖSEOĞLU**Sevda Açan Sözler**

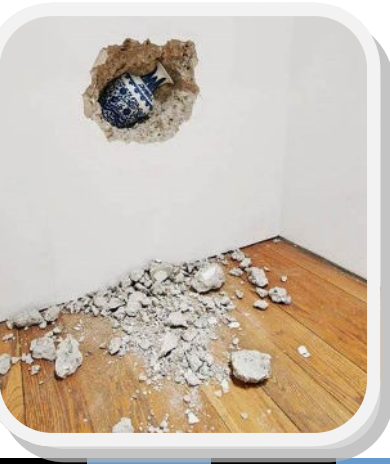
Her şey uçurumdu, zavallı kalbim,
Yıldız yağmuru altında nasıl aldandın,
Ay yüzün uçup giderken fikrimden,
Bir tesadüftü ben gerçek sandım.

Aldığım her nefes teselli kokuyor,
Zeytuni gözlerin bana tereddütle nasıl bakıyor,
Açtı sevda sözleri birden bire,
Sanki bana vefayı anlatıyor.

Bir umutla başlamıştı bizim bakışımız?
Şimdi gökyüzünden kayan bir yıldız,
Dilek tutmak bile nafiye,
Çareler tükendi, biz yine yalnızız.

Kimstesiz yenilgiyi kabullen artık,
Yılmadan uçurumlara neden sığındık,
Tek tesellimiz sevda sanırdık,
Tek tan vakti masum kalırdık.

Uçurumdan aşağı düştü hayaller,
Tutmak istesen de geri gelmez gidenler,
Açan sevda sözleri gibi,
Uçurum kenarında kaldım nefessiz.

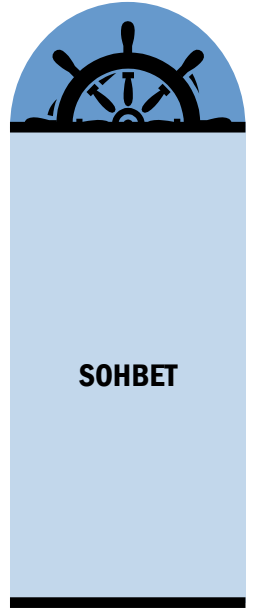
SUDENUR KAÇAR

Yazı ve Delilik

Yazmasak deli olur muyuz, diye soruyorum kendime. Sonra her insanın biraz deli olduğu geliyor aklıma. Zaten deliliklerimizi yazmaz mıyız kağıda azizim? Hayallerimiz, anılarımız, fikirlerimiz hep bir delilikle başlamıyor mu? Gerçek deliler tımarhaneye kapatılan mı, tüm fikirlerini içine saklayan kendine bile yabancı bizler miyiz? O kadar çok soru var ki, düşünürken bile deliriyorum. Bu delilikleri en yakınımıza bile anlatamıyor-ken gerçek dostumuz kağıt kalem oluveriyor. Tabi bunu söyleyince aklına “Yazdıklarını her okuyan dostun mu?” sorusu gelebilir. Sor azizim sor. İçinde bir şey kalmasın.

Bu dünyada fikirleriyle, cevapsız sorularıyla yatan o kadar çok insan var ki; sen de onlara dahil olma. Belki dostum değil ama arkadaşım. İnsanın kendini bile dinlemediği bu mecrada yazdıklarına değer veriyor. Dostum olabilmesi için benim de onu tanımam gerek. Bu yüzden kağıda dostum, kaleme sırdaşım diyorum. Onlara özeniyor, derdimi anlatıyor hatta bazen hatalarını ve sorunlarını düzeltiyorum. Her neyse, ben buraya nereden geldim? Hah, yazmasak deli olur muyuz, diyorduk. Ben okuma yazma bilip bu zamana kadar hiç yazı yazmamış birini görmedim. Geriye sadece okuma yazma bilmeyen insanlar kalıyor. Yazmak, insanı rahatlatan bir eylem. Buna sen de itiraz edemezsin. Ama sadece bu rahatlatmaz insanı. Sanat yapan herkes bir nevi yazmış olur. Herkes sanat yapar mı peki? Aşçının sanatı yemekleri, mimarın sanatı yapılar, demircinin sanatı yaptığı işlemlerdir... Yani sanatla uğraşmayan bir tane insan yoktur. Belki yazmasak deli olmayız ama sanatla tüm deliliklerimizi anlatabiliriz. Küçüklüğümden beri günlük tutarım. Her gün yazmam ama!

Bana göre yazmak deliliğimizi gösterebileceğimiz en iyi sanat. Normal şeyleri yazmak, yazma sanatına haksızlık olur. Önce içindeki deliliği bul. Sonra o kıvılcımı yazarak alevlendir ve yangına dönüştür. Ancak bir yangın bu hayatta iz bırakabilir. Haydi beraber yazalım ve birlikte bu kıvılcımı körükleyelim. Belki bir gün biz de yangın olup iz bırakabiliriz.

FEYZA ÇAKIR**Kutlu Yolculuk**

Hapsolmuş, mahzun ruhum, üşüyor efendim,
Küllük bahçelerde soluyor gönül güllerim,
Gül dikene katlandı diye güzel ise kokusu,
Nereye varmalı insan, ne vakit biter korkusu?

Ölüm uzak değil, hep ensemdedir efendim,
Sen derdin o “ölüm” değil, ancak “düğün” gecemdir,
Yarınlarımın hepsi nice düğünlere gebedir,
Semalar yarılrsa, nur yağsa, telaşım diner mi?

Dönse ellerim semaya, uzaktan bir ney sesi,
İçim kir ve dışım sis, ağlasam geçer mi?
Gönlümde bir “sır” ruhumu sıkıştırır,
Mahzun bu ruh, kurtuluşa erer mi?

Dudaklarda zikirler, pes etme sakın ey beşer!
Dizlerin üzerine çök ve Rabb'ine seslen!
Dikenler arasında güller görmek gerek,
Dönmek gerek, bilmek ve olmak gerek,
İnsanı çok sevmek gerek!

Ah efendim, gece oldum, güneş oldum,
Kâh toprak, akarsu ve deniz oldum,
Döndüm, dolaştım; nihayet kendimi buldum,
Zordu elbet ama ne kutlu yoldu!

Şimdi sol göğsümde fırtınalar geçti, gitti,
Tir tir titriyor ellerim, öldüm efendim,
Nefesim kesiliyor, Rabb'i görecek miyim?
Düğün gecemde, huzur kokulu, gül bahçelerine,
Artık ben de girebilecek miyim?

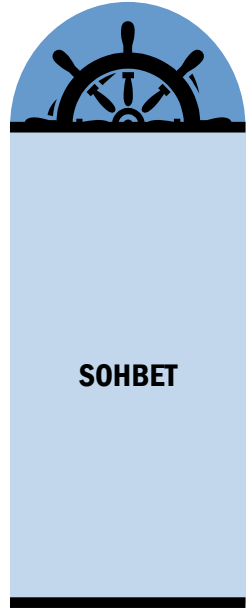

ANTON ÇEHOV

Yazar Olmanın Kuralları

- 1)Yazarlığı zevk olsun diye yapmanın, onu meslek edinmekten daha iyi bir yaşam sağlayacağını bilmeli.
- 2)Edebiyat arenasında başarısızlığın başarıdan bin kat daha iyi olduğu kulağına küpe olmalı.
- 3) “Sanat için sanat” yapmanın, acısını bir malzemeyi işlemekten daha avantajlı olduğunu aklından çıkarmamalı.
- 4)Tercihen genç bir asilzade olmamalı.
- 5)Mutlaka akli melekeleri yerinde olmalı ve yazarlıkta deneyim edinmeli.
- 6)Çekingen olmamalı; önüne kâğıdı koyup, kalemi alıp, aklına geleni yazmalı, sonra dosyasını kapıp yayınevi yayınevi dolaşmalı, kabul ettiremezse yılmayıp kendisi bastırmalı.
- 7)Kitapları basılan ve okunan bir yazar olmak için mutlaka okuryazar olmalı ve en azından arpa tanesi kadar yeteneği bulunmalı.
- 8)Dürüst olmalı; çalıntı bir şeyi özgünmüş gibi sunmamalı, aynı kitabı iki yayınevinden birden çıkarmamalı, yabancı kökenli bir şeyin yerli olduğunu savunmamalı.
- 9)Gerçek yaşamda olduğu gibi basılı sözcükler dünyasında da edepli davranmalı; başkasının nasırına basmamalı, mendiline sümürmemeli, tabağındakine el uzatmamalı.
- 10)Yazmaya başlamadan önce bir tema seçmeli, Amerika’yı ikinci kez keşfetmiş ya da barutu ikinci kez bulmuş olmamak için, çiğnene çiğnene tadı kaçan sakıza dönmüş temalardan uzak durmalı.
- 11)Hayal gücünü özgür bırakmalı, ama eline hakim olmalı; ne kadar kısa ve öz yazarsa; o kadar sık ve zevkle basılacağını unutmamalı.
- 12)Şöhret peşinde koşmuyorsa ve dayak yemekten korkuyorsa takma ad kullanmalı, ama asıl adını ve adresini yayınevine bildirmeyi ihmal etmemeli.
- 13)Ücreti kitap yayımladıktan sonra almalı, gelecekte yemek anlamına gelen avanstan kaçınmalı.
- 14)Aldığı parayı canı nereye isterse oraya harcamalı.
- 15)Son olarak, bu kuralları bir kez daha okumalı.

Kitap-lık,71.Sayı,Nisan 2004.

ZEYNEP İREM ÇERKEŞLİ

Çürümüş Çiçek Mezarlığı

Gecenin ve soğğun yaptığı meze ile üşümüş ellerimi dudaklarıma yaklaştırdım ve boğuk nefesimi morarmış parmaklarıma doğru üfledim. Havada dolaşan nefesimin soluk buharının havaya karışmasını keyifle izledim. Sanki bir şeyler tamamlanmıştı. Kulaklarımı tırmalayan su sesini dinledim. Sonra yaklaşık beş dakika önceden takıntım yüzünden renklerine ve boylarına göre dizdiğim taşlara gözlerimi kaydırdım. İrili ufaklı bu taşların eşsiz soğğu yalnızlığım ile birebir örtüşüyordu. Bakışlarımı toprak zeminde çekip, gözlerimi yürüdüğüm boş yola doğru kaldırdım.

Yanımdan geçen esinti ile selamlaştım sonra. Ona nasıl hissettiğini sordum. Bir rüzgar zerresi bile hissedebiliyorken ben nasıl oluyordu da hissedemiyordum? Ay ışığının parlaklığı ve ardından bir yıldızın kayışı ile cevabımı çoktan almıştım. Saldırgan gecenin bütün yaşanmışlıklarımın üzerini örtmesine izin verdim. Çevremdeki ağaçların aralarında konuşmalarına tanık oldum ve beni sevmediklerini öğrendim. Bu ilk değildi. Duyduklarım karşısında attığım kahkahamın boğuk yankısı tenimi ürpertti. Görüyorduk ya, kendi yalnızlığım bile yalnız kalmıştı. Adımladığım her sokakta, her adımımın bastığı yeri eskiten bir sürü insan olmuştu belki de. Belki de trilyonlarcası benim geçtiğim şu aciz toprak parçasına adımını saplamıştı. Kim bilir hangi gülüşler, hangi göz yaşları, hangi kahkahalar dökülmüştü bastığım toprağa? Kim bilir ne olmuştu da ben ve meçhul yalnızlığım buna tanık olamamıştık. Bu şehir, bu sokaklar, bu bedenler, bu zihinler izin vermemişti bize. Acılarımdan ve bunaltıcı

anılarımdan sıyrılıp, sıkıca topladığım at kuyruğumu salık bıraktım. Bu oldukça rahatlatıcıydı. Bu hissi hep severdim. Sanki tokenin beraberinde bulanık zihnimdeki düşüncelerimi de hapsoldükleri yalnızlığımın içinden serbest bırakmıştım.

Bu arsız şehir insanların sebep olduğu yalnızlığımın verdiği acıyı yutup, kalbimi teğet geçmesine izin verdikten sonra yanımdan iki insanın geçtiğini fark ettim ve bir anda tüm odak noktam o insanlar oldu. Yalnızlığım bu şehir insanlarını görünce içinde ufak bir ‘ umut kıvılcımı ‘ yaktı. Beklentiler üzer, iyi bilirim buna rağmen o masum kıvılcımı söndürmedim. Onların tartışmalarına tanık oldum. İşte bütün hayatım buydu. Her zaman olaylara tanık oluyordum fakat asla başrol olamıyordum. Olayın içinde yer alamıyordum. Asla yaşamıyordum, yaşayamıyordum, yaşatamıyordum. Hissizliğim bu yüzdendir ve hissizliğimin acı mezesi de yalnızlığımdır. Ben ve yalnızlığım hep izleyen ve bir şeylere dışından bakan olmaya mahkumduk. Bir tren gelirdi hayatın içinden ve biz ona bakardık, yaklaşırdı önümüze ama asla binemezdik. Yanılıyorum aslında, bazen yalnızlığım beni terk edip giderdi o trenle. Elveda demeden, camından beni izlemekten. Son kez bakmadan bana, ismimi ağzına almadan, acımı kalbinde hissetmeden giderdi yalnızlığım. Ve ben, ve ben yolcuları izler ve içimden onlara hoş çakalın derdim, “hoş çakalın”. Umarım hoşça kalabilirsiniz. Yalnızlığıma iyi bakın çünkü ben ondan ibarettim bu yüzdendir yarım kalmışlığım.

Bu hatıraların verdiği tatsız acıyı zorla da olsa bastırdım. Ve tartışan insanlara baktım. Muhtemelen

ikisi de bir zamanlar birbirlerini sevmişlerdi. Bunu ellerindeki yüzüklere hem de gözlerindeki ifadelerine bakarak anlaması zor olmamalıydı. Fakat sonra bir şey olmuştu. Tıpkı şu anda ki gibi. Sonra bir şey oldu. Adam sert bir hamle ile kadını itti. Kadın sanki bir yavaş çekimdeymişçesine ve çektiği ıstırapın bitişine bir gülüş armağan edercesine göz kapaklarını sonsuzluğa yumdu. Gözlerini kapatmadan önce yıldızlar ile bakıştığına yemin edebilirdim.

Peki, yanında duran adam? O ne yaptı? Kadını öylece derin bir uykuya dalmış vaziyette bıraktı ve GİTTİ. Kadının koyu kıvıll saçlarıyla yarışacak derecede kırmızının çok güzel bir tonu - kırmızının kan tonu – kadının başının etrafında hızla yayılmaya başladı. Çocukluğumda en sevdiğim şekerin rengindendi. Yalnızlığım ve ben bir süre o kırmızı, yoğun ve parlak görünen sıvıyı izledik. Ta ki ayaklarımızın altına gelinceye dek. Sonra ben gözerimi adama çevirdim. Adam, sanki beni hiç görmemiş gibiydi. Varlığını hiç hissetmemiş, bakışlarına hiç denk gelmemiş gibiydi. O uzaklaşırken ayakkabıların su birikintilerinde çıkarttığı sesi bir şarkıya benzettim ve kendimce mırıldandım. Adam gittikten sonra hikaye bitmişti. Sevgi öldürücüydü. Bunu en başından beri biliyordum. Bu yüzden sevgi ile bir türlü yollarımız rast gelmemişti. Hiç konuşmamıştık. Onu gördüğümde yerde uzaklaştırdım. Çünkü o beni sevmezdi. Gençken boş şehrin loş sokaklarında gezinirken fısıldamıştı kulaklarıma, sevgisizliğini.

Düşüncelerim kendimden çekilince adam ve kadının bitmiş hikayelerini düşündüm ve boğazımdaki sancılı düğümü hissettim hikaye bitince. Ben yaşarken – yaşadığımı sanırken – o hiç beni yalnız bırakmamıştı. Yalnızlığım, boğazımdaki düğüm ve ben. Biz böyleydik. Dediğim gibi o hep oradaydı. Ne kadar yutkunsam da geçmezdi. Sanki bana hatırlatmak istedikleri vardı. Bunu defalarca şehrimin sokak lambalarına sormuştum. Şehrin ıssız kaldırımlarına sormuştum. Kendime sormuştum. Asla bir yanıt alamamıştım. Sorularım ve ben, yalnızlığım ve ben, acılarıım ve anılarıım, darmadağın, sefil bir ben. Belki bu yalnızlığım ezilmiş yaşanmışlarıımın üzerine bir perde çeker ve diner. Belki bu ıssız sokaklar bir gün benim için aydınlanır. Belki sarf ettiğim onca söz bir gün bir gün birisinin kalbine de teğet geçer, yaşamına dokunur. Belki bir gün anılarıım anılarıımız olur. Belki bir gün başrol olur, kimse-siz hayatıımın içinden “bir kimse” çıkartırım. Belki bir gün batarken ben kendim olurum, ben biz olurum, ben siz olurum, ben onlar olurum. Belki bir gün yalnızlığıma bir göz yaşı döker, son sözlerimi söyler, belki bir gün ben KALABALIK olurum.

... gözlerimi kapatsam,
 gitsem uzak yerlerin soluk sahillerine.
 denizle bakışsam mesela; tuzunu dilimde
 kokusunu burnumda, acısını gözkapaklarımda, boğazımdaki düğümde hissetsem.
 öyle bir hissiyat olsa ki, gözyaşlarıımın yüzümü boyamasına izin versem.
 sonra yine, yine gözlerimi kapatsam,
 denizimin dalgası alsın beni
 gözyaşlarıımın tuzu, denizimin tuzuna karışsa,
 öpsem denizdeki deniz kabuklarıını;
 yüreğimden, yüreklerine.
 gözlerimi kapatsam, yok olsam
 hiç olmamış gibi
 kimsenin bilmediğı yaldızlı sahillere...

MUSTAFA EREN ŐİRİN

Ay'ın Yeni Tahtı

Bucaksız bir karanlıktan yıldızları süzerdin.
Fikirler mezarıdır, yüzündeki gamzelerin.
Alevle dađlanmıř nursun lakin karayla perçin.
Gece siyahtır, renkler seni kıskandığı için.

Geceleri aleve vermek tatmin etmedi mi?
Bütün Mecnun'a gökte Leyla olmak yetmedi mi?
Yerden seni görmeđe kalkardı berzah alemleri.
Gece siyahtır, renkler seni kıskandığı için.

Kaldı mı, başka gökte deniz kızını oynayan?
Zaman seni yitirmiş, sen yukarda ufukta kan.
Ne anlarsın bu kızın gözlerinde dolanmaktan?
Gece siyahtır, renkler seni kıskandığı için.

Gökteki tahtını değiştiğin bir çift kara göz.
Gözler çukur, içine düşmüş evren sema ve söz.
Gözler alev, kara alevler dibindeyse ak köz.
Gece siyahtır renkler seni kıskandığı için.

ABDULLAH YAĞIZ-ANTON ÇEHOV-DİLBER MATUR-ELA NUR TABAKLI-FEYZA ÇAKIR
HATİCE YANIK-İLKNUR KURUHALİL-İSMET KÖSEOĞLU-KEFSER NUR TEPELİ
MELİKE AYŞE KARAÇAYLI-MELİSA SÖZCÜ-MERVE ZAYIF-MUHAMMED FURKAN ARIK
MUSTAFA EREN ŐİRİN-MUSTAFA KAMİL SEYİTHANOĞLU -SEZAI KARAKOÇ
SUDENUR KAÇAR-ZEYNEP İREM ÇERKEŞLİ